

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 32/ LISTOPAD 2017.

Hrvatska glasovala protiv glifosata u Bruxellesu!

U ovom broju:

“No kill” Hrvatska je pravi put prema
izgradnji boljeg i civiliziranijeg društva

Direktiva o izaslanim radnicima dobila
zeleno svjetlo Europskog parlamenta

Besplatan Internet u Europskoj uniji

Europski parlament izglasao veto na prijedlog
Komisije o endokrinim disruptorima

Oživljavanje gospodarstva
Sredozemnog mora kroz turizam

Vijesti iz Europskog parlamenta

SADRŽAJ:

3 Uvodna riječ

4 "No kill" Hrvatska je pravi put prema izgradnji boljeg i civiliziranijeg društva

6 Direktiva o izaslanim radnicima dobila zeleno svjetlo Europskog parlamenta

8 Vijeće EU-a odobrilo planove za raspodjelu sredstava za uspostavu besplatnog interneta diljem Europe

9 Domovi trebaju biti obnovljeni kako bi bolje služili građanima i borbi protiv klimatskih promjena

10 Europski parlament izglasao veto na prijedlog Komisije o endokrinim disruptorima

12 Europski parlament pozvao Komisiju na postupno ukidanje dozvole za glifosat do 2020. godine

16 Oživljavanje gospodarstva Sredozemnog mora kroz turizam

18 Vijesti iz Europskog parlamenta

Izdavač

Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca
Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 233 85 67
ISSN 1849-6059

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec
Izvršna urednica: Tanja Poša

Uredništvo: Matea Klarić, Mislav Mihaljević,
Riki Pahlić, Uroš-Valentino Saraja, Nataša Vistrička

KONTAKTI UREDA

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Ured u Zagrebu:

Adresa: Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 233 8567
Fax.: +385 (0)1 230 6112
E-mail: office-MEP@davor-skrlec.eu

Ured u Splitu:

Adresa: Ljudevita Posavskog 14, 21000 Split
Mob.: +385 (0)99 384 6272
E-mail: office-SPLIT@davor-skrlec.eu

Ured u Osijeku:

E-mail: office-OSIJEK@davor-skrlec.eu

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

u novom broju Zelenog lista donosimo pregled najvažnijih vijesti koje su obilježile protekli mjesec u radu Europskog parlamenta s naglaskom na poljoprivrednom modelu bez pesticida. Usvajanje veta u Europskom parlamentu protiv endokrinih disruptora pobjeda je bez presedana čime smo u ime građana i javnog interesa zaštitili okoliš i vladavinu prava u čemu su podbacile Europska komisija, ali i većina država članica. Europski parlament konačno je uzeo u obzir zdravstvene i okolišne rizike od upotrebe glifosata, najčešće korištene aktivne tvari u proizvodima za uklanjanje korova koju je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) Svjetske zdravstvene organizacije 2015. godine proglasila kancerogenom za životinje i vjerojatno kancerogenom za ljude. Neobvezujućom rezolucijom pozvali smo Komisiju da ne produljuje dozvolu za kontroverzni herbicid na još

10 godina, već da poduzme sve potrebne mjere za postupnim prestankom korištenja potencijalno kancerogenog glifosata do 2022. godine. Ovo je velika pobjeda političke grupacije Zelenih/ESS-a koji unatrag dvije godine provode kampanju protiv glifosata. Pregovori se nastavljaju, stoga moramo nastaviti vršiti pritisak na pojedine države članice da zauzmu stav protiv glifosata. Drago mi je da je Hrvatska prepoznala važnost ove odluke i uzela sve objektivne činjenice u obzir te u konačnici glasovala protiv. Sljedeći datum sastanka Komisije i država članica je nepoznat, ali sigurno će biti vrlo brzo imajući na umu kako dozvola za glifosat u Europskoj uniji istječe 31. prosinca.

Vaš zastupnik u Europskom parlamentu,

Davor Škrlec

DOBROBIT I PRAVA ŽIVOTINJA

“No kill” Hrvatska je pravi put prema izgradnji boljeg i civiliziranijeg društva

Od 26. listopada novim Zakonom o zaštiti životinja u Hrvatskoj zabranjeno ubijanje životinja u skloništima i veće kazne za neodgovorne skrbnike.

Kao član Intergrupe za dobrobit i zaštitu životinja u Europskom parlamentu zastupnik Davor Škrlec pozdravlja usvajanje Novog zakona o zaštiti životinja kojim se u Hrvatskoj konačno zabranjuje daljnje usmrćivanje životinja nakon 60 dana provedenih u skloništu. Prema novom zakonu psi i mačke boravit će u skloništima sve do svog udomljenja, a svaka županija u Hrvatskoj morat će izgraditi sklonište koje će se financirati od strane lokalnih samouprava, općina i gradova. Podsjetimo, zastupnik Škrlec je tijekom protekle godine u ne-

koliko navrata pozvao Vladu RH i ministra poljoprivrede Tomislava Tolušića na zabranu usmrćivanja životinja u skloništima kako bi svi azili u Hrvatskoj postali “no kill” azili. “Jako sam ponosan što je Hrvatska postala “no kill” zemlja koja ne usmrćuje životinje, već maksimalno brine za njihovu dobrobit. Novi zakon o zaštiti životinja ima za cilj ravnomjerno poboljšati uvjete i skrb o napuštenim životinjama na području cijele Hrvatske, u svakoj županiji, općini ili gradu. Vrijeme je da konačno postanemo odgovorno društvo kojemu kvalitetan zakon omogućuje rad

na prevenciji i edukaciji javnosti što će u konačnici dovesti do manjeg broja napuštenih pasa i mačaka. Novi Zakon o zaštiti životinja dokaz je kako vlast može imati sluha za mišljenje većine građana ove zemlje i svakako je jedan od pozitivnijih primjera odlične suradnje s udrugama koje se bave zaštitom životinja u Hrvatskoj. Ono što sada moramo učiniti je pobrinuti se da novi Zakon za zaštitu životinja vrlo brzo zaživi i u praksi. Izgradnja potrebnih skloništa, provođenje sustavnih kontrola, postavljanja kvalitetnog kadra i edukacija javnosti o pravilnoj

skrbi za životinje u tome bi svakako trebali biti prioritet.” – poručuje Škrlec. Na poziv zastupnika Davora Škrleca skupina volontera iz skloništa i udruga koje se bave promicanjem prava i zaštite životinja u Hrvatskoj (Prijatelji životinja, Udruga Pobjede, Udruga Didona, Prava Šapa, Sigurna Kućica, Mreža za zaštitu životinja, Udruga Happy End, Sklonište za životinje Velika Gorica i azil Dumovec) posjetila je 27. i 28. rujna, Europski parlament u Bruxellesu i sudjelovala na raspravi o regulaciji on-line prodaje ljubimaca u organizaciji EU saveza pasa i mačaka – EU Dog & Cat Alliance.

26. listopada 2017. na snagu je stupio novi Zakon o zaštiti životinja koji donosi mnoge pozitivne novosti, ali propisuje i rokove za pojedine odredbe, kao i veće kazne za neodgovorne građane, odgovorne osobe, gradove i županije kako bi se Zakon mogao uspješno provoditi u praksi. Gotovo su udvostručene novčane kazne za osobe koje napuste životinju, kao i one koje ne zbrinjavaju mladunčad svojih kućnih ljubimaca, i sada iznose od 15 do 30 tisuća kuna. Nakon donošenja zabrane držanja stalno vezanih pasa u Zagrebu i Osijeku, sada će i u cijeloj Hrvatskoj naglasak biti stavljen na odgovornost građana da osiguraju prikladne uvjete za pse i omoguće im slobodno kretanje. Zakon propisuje svim jedinicama lokalne samouprave obavezu financiranja osnivanja i rada skloništa za napuštene životinje. Slična odredba vrijedi još od 2007. godine, no s novim Zakonom stupa na snagu odmah i prekršajna odredba, pa će odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave koja ne postupa po Zakonu platiti nov-

čanu kaznu od 15 do 30 tisuća kuna. Prema novom Zakonu, sve županije moraju imati sklonište, i to najkasnije do 31. prosinca 2018. Ta obaveza odnosi se na tri županije u kojima se dosad nije osnovalo sklonište, kao i na one u kojima sklonište nema minimalno 50 smještajnih mjesta za životinje. 31. prosinca 2018. krajnji je rok i do kojega u županijama trebaju početi s radom koordinacijske radne skupine koje će za isti stol posjesti predstavnike lokalnih zajednica, inspekcija, policije i udruga za zaštitu životinja, a radit će na primjeni Zakonom propisanih mjera za smanjenje broja napuštenih životinja na svojem području. S istim ciljem propisan je i rok do 30. lipnja 2018. dokad su jedinice lokalne samouprave dužne provesti kontrolu mikročipiranja svih pasa u svojoj lokalnoj zajednici.

Osim što u provedbi Zakona i zbrinjavanju životinja moraju odsad sudjelovati sve jedinice lokalne samouprave, sva skloništa imaju obavezu kastracije primljenih životinja, što su dosad radila samo savjesna skloništa. Trajnu sterilizaciju moći će propisati veterinarski inspektori za pojedinačne slučajeve te ministar i jedinice lokalne samouprave u područjima s velikim problemom napuštenih životinja. Novi Zakon propisuje još detaljnije da su osnivači skloništa dužni podatke o napuštenim i izgubljenim kućnim ljubimcima evidentirati putem jedinstvenog informacijskog centra za napuštene i izgubljene životinje u Upisniku kućnih ljubimaca koji vodi Ministarstvo poljoprivrede.

Komunalni redari ovim Zakonom imaju bolje definirane svoje ov-

lasti za koje su nadležni još od 2013., a prihod od novčanih kazni koje naplate ide jedinicama lokalne samouprave za zbrinjavanje napuštenih životinja. Obaveza registriranja svih uzgoja životinja za prodaju te objave broja mikročipa psa i broja mikročipa majke psa pri oglašavanju pasa u svrhu prodaje omogućit će transparentnost uzgajivača životinja i utjecati na smanjenje crnoga tržišta i tzv. štancera kojih su puni oglasnici.

Novi Zakon o zaštiti životinja zabranjuje i: nastupe životinja u cirkusima, držanje u zatočeništvu medvjeda (osim u zoološkim vrtovima i skloništima) i dupina, bacanje petardi na životinje, prodaju tvorova u trgovinama, čupanje perja živoj peradi, korištenje kopitara za izvlačenje drva iz šume (osim u teško pristupačnim područjima), držanje divljih životinja u ugostiteljskim objektima i u svrhu prikazivanja javnosti; ubadanje, vješanje, potapanje, gušenje ili namjerno gaženje životinja prijevoznim sredstvima; spolni odnos sa životinjama pri čemu se osobi, uz novčanu kaznu, može izreći i oduzimanje kućnog ljubimca i zaštitna mjera zabrane držanja i nabavljanja druge životinje.

Novi Zakon o zaštiti životinja mnogim svojim novostima daje dobre temelje za provedbu u praksi zaštite osobito pasa i mačaka. Pritom će biti nužna suradnja nadležnog ministarstva, komunalnih redara, veterinarskih inspektora, veterinara, odgovornih osoba u općinama, gradovima i županijama, udruga za zaštitu životinja, institucija i svih građana.

(Izvor: Prijatelji životinja)

PRAVA RADNIKA U EUROPSKOJ UNIJI

Direktiva o izaslanim radnicima dobila zeleno svjetlo Europskog parlamenta

Europski parlament želi zaštititi radnike koje tvrtke šalju na privremeni rad u druge zemlje članice te zaustaviti nelojalnu konkurenciju.

Europska unija radi ne reformi pravila o upućenim radnicima, o kojoj su zastupnici Odbora za tržište rada glasali 16. listopada. Parlament je na sjednici od 23. do 25. listopada dao zeleno svjetlo za tekst dogovora s Vijećem. Više u priopćenju za medije. Najveće je pitanje kako uravnotežiti prava radnika i osigurati nesmetanu konkurentnost tvrtki na tržištu.

Što su upućeni radnici?

„Upućeni“ je radnik zaposlenik kojeg je poslodavac privremeno uputio u drugu državu članicu radi pružanja usluga. Upućeni radnici nisu isto što i mobilni radnici u EU-u. Mobilni su radnici oni koji se presele u drugu državu članicu kako bi dugoročno ili trajno postali dio tamošnjeg tržišta rada. Nasuprot tome, prisutnost upućenih radnika u drugoj državi strogo je ograničena na pružanje usluge. Upućene radnike i dalje zapošljava poduzeće koje

ih je poslalo, a boravak im je privremen te ostaju osigurani u sustavu socijalnog osiguranja matične države. Tvrtke upućivanjem radnika mogu obavljati uslugu u drugoj državi članici bez da tamo otvaraju podružnice. Osim gospodarskih razloga, slanje radnika na privremeno obavljanje poslova koristi se za brzo popunjavanje manjka kvalificirane radne snage. Upućivanje je naročito uobičajeno u određenim sektorima. Samo u građevinskom sektoru radi oko 42

posto od ukupnog broja upućenih radnika, no znatan udio radio je i u proizvodnoj industriji (21,8%), uslugama u obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi (13,5%) te u području poslovnih usluga (10,3%).

Zaštita prava radnika i sloboda pružanja usluga

Trenutna pravila dogovorena su 1996. i sadrže niz minimalnih uvjeta, primjerice, minimalnu plaću, najveći mogući vremenski period boravka, minimalan broj sati plaćenog odmora ili uvjete za ustupanje radnika iz poduzeća za privremeno zapošljavanje. Međutim, zadnjih 20 godina uvjeti na tržištu u EU-u su se promijenili te je revizija Direktive potrebna. Tijekom prethodnih dvaju desetljeća jedinstveno je tržište naraslo, a razlike u plaćama su se povećale, što je stvorilo neželjene poticaje da se upućivanjem zlonamjerno iskorištavaju te razlike.

Primjerice, tvrtke upućene radnike plaćaju minimalno prema standardu države domaćina, što je često manje nego lokalne radnike za isti posao. Prema Komisiji, u određenim sektorima i državama članicama upućeni radnici zarađuju i do 50% manje od lokalnih radnika što dovodi do nepoštene konkurencije između domaćih i stranih tvrtki s upućenim radnicima te narušava funkcioniranje zajedničkog tržišta. Uz to, rupe u trenutnim pravilima dovele su do kreativnih načina na koje tvrtke iskorištavaju stane - primjerice postavljanjem fiktivnih kompanija ili lažnim podu-

govaranjem radova.

Reforma

Najvažnija se promjena odnosi na plaću na koju upućeni radnik ima pravo. Sadašnjom se Direktivom zahtijeva samo da upućeni radnici imaju pravo na minimalne plaće. Novim je prijedlogom predviđeno da se primjenjuju ista pravila za primitke od rada koja su u državi članici domaćinu propisana zakonom (primjerice bonusi i božićnice) ili univerzalno primjenjivim kolektivnim ugovorima. Agnes Jongerius (S&D, Nizozemska), jedna od izvjestiteljica, rekla je uoči odluke Odbora: „Zaustavit ćemo utrku prema dnu na europskom tržištu rada. Kolektivni ugovori koji idu na ruku lokalnim radnicima trebaju se također primjenjivati na upućene radnike. Tako da za radnici primaju istu plaću za isti rad. Ovo je bitan korak u stvaranju socijalne Europe koja štiti radnike i osigurava fer tržišno natjecanje. Ovim prijedlogom borimo se protiv nejednakosti i brinemo se za radnike.“ Osim toga kad je riječ o lancima po-

dugovaratelja, države članice imat će mogućnost na upućene radnike primjenjivati ista pravila o primicima od rada koja obvezuju glavnog ugovaratelja. Načelo jednakog postupanja prema lokalnim radnicima iz poduzeća za privremeno zapošljavanje primjenjivat će se i na radnike upućene iz poduzeća za privremeno zapošljavanje.

Upućeni radnici u brojkama

U 2015. u Europskoj je uniji radilo 2,05 upućenih radnika, što je 41,3 posto više u usporedbi s 2010. Međutim, njihov udio u ukupnoj radnoj snazi ostaje nizak - 0,9 posto radnih mjesta u EU-u. Većina, čak 86 posto upućenih radnika radi u zemljama EU15. Njemačka, Francuska i Belgija tri su države članice koje privlače najviše upućenih radnika. Zajedno su primile oko 50 % svih upućenih radnika. S druge strane, najviše radnika upućuju Poljska, Njemačka i Francuska. Više od polovice upućenih radnika radi u susjednoj zemlji.

(Izvor: Europski parlament)

INICIJATIVA WiFi4EU

Vijeće EU-a odobrilo planove za raspodjelu sredstava za uspostavu besplatnog interneta diljem Europe

Države članice EU-a 9. listopada odobrile su planove za raspodjelu sredstava za uspostavu besplatnih Wi-Fi pristupnih točaka diljem Europe u narednim godinama.

Europska unija sponzorirat će besplatne bežične pristupne točke u gradskim vijećnicama, knjižnicama, parkovima i ostalim javnim mjestima u okviru novog programa pod nazivom WiFi4EU koji je Vijeće EU-a 9. listopada usvojilo. Lako prepoznatljivim višezjezičnim portalom WiFi4EU omogućit će se pristup sigurnoj i brznoj vezi u najmanje 6000 lokalnih zajednica diljem EU-a najkasnije od 2020. godine. Neformalni dogovor o tom programu postignut je

s Europskim parlamentom u svibnju ove godine. U okviru tog programa općine, bolnice i druga javna tijela moći će zatražiti sredstva za postavljanje novih bežičnih pristupnih točaka ako već nema slične postojeće privatne ili javne internetske veze koja bi se njima duplicirala. Javna tijela moraju se usto obvezati na održavanje te nove veze najmanje tri godine. Postupak za prijavu bit će jednostavan: postojat će posebna internetska platforma kojom upravlja Komisija, a pot-

porom EU-a pokrivat će se do 100% prihvatljivih troškova. Ukupna sredstva EU-a namijenjena programu mogla bi dosegnuti 120 milijuna eura do 2019. godine. Dodjeljivat će se prema načelu geografske ravnoteže u zemljama diljem EU-a te prema načelu prvenstva s obzirom na redoslijed prijave. Konkretno kriterije za odabir utvrdit će Komisija, koja će i upravljati programom. Prvi poziv za prijavu projekata očekuje se krajem godine ili početkom 2018. godine.

ENERGETSKA UČINKOVITOST ZGRADA

Domovi trebaju biti obnovljeni kako bi bolje služili građanima i borbi protiv klimatskih promjena

Klub Zelenih/ESS-a u listopadu je podržao planove za poboljšanje energetske učinkovitosti u domovima koji bi imali znatne ekološke, socijalne i zdravstvene koristi za građane EU-a.

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku izglasao je prijedloge za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada. Odbor je pozvao na dugoročnu strategiju obnove i potrebu za pokazivanjem mjerljivog napretka. Prijedlozi su dio paketa Europske komisije "Čista energija za sve Europljane".

"Ako želimo živjeti u skladu s Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama i osigurati da ljudi žive zdravo u energetski učinkovitim i cjenovno povolj-

nim kućama, mora postojati prava predanost obnovi europskog stambenog fonda. Ovo nije samo pitanje zaštite okoliša. Osiguravanje toplih i učinkovitih kućanstava učinit će mnogo za financije i zdravlje građana. Mnogi europski građani i dalje žive u siromaštvu koristeći se gorivom za ogrjev, a rješavanje energetske učinkovitosti domova moglo bi dugoročno olakšati taj problem. Ljudi moraju imati bolji pristup uslugama savjetovanja i financijskoj pomoći kako bi im po-

molgi da igraju aktivnu ulogu u procesu obnove. Gradovi su također ključni igrač u ovom tranzicijskom procesu. Želimo omogućiti viši stupanj integriteta i održivosti sustava energije i mobilnosti cjelokupnih okruga u gradovima. Države članice EU-a zauzimaju mnogo slabiji stav. Trebale bi pokazati mnogo veću ambiciju ako ova Direktiva zaista osigura svoje potencijale. Radit ćemo na tome u trijalogu s Komisijom i Vijećem EU-a." - kaže zastupnik Davor Škrlec.

ZAŠTITA ZDRAVLJA GRAĐANA

Europski parlament izglasao veto na prijedlog Komisije o endokrinim disruptorima

Ulaganjem veta zastupnici u Europskom parlamentu, inzistirajući na vladavini zakona, zaustavili su Europsku komisiju u pokušaju prekoračenja njenih provedbenih ovlasti i time spriječili uklanjanje postojećih ograničenja za endokrine disruptore.

SUCCESS:

**PARLIAMENT STOPS COMMISSION
FROM WEAKENING EU PESTICIDE BAN**

Zastupnici u Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici u Strasbourgu usvojili su apsolutnom većinom od 389 glasova prigovor na prijedlog Europske komisije o postavljanju znanstvenih kriterija potrebnih za identifikaciju i smanjenje izloženosti kemikalijama koje narušavaju rad hormona, tzv. endokrinih prekidača-disruptora. Glasovanje je uslijedilo nakon što je Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta usvojio prigovor na zajedničku inicijativu zastupnika Zelenih/ESS-a i

europskih socijaldemokrata. Kriteriji za utvrđivanje endokrinno štetnih svojstava koje predlaže Europska komisija nastoje uvesti odstupanje od postojeće zabrane određenih endokrinih prekidača koji prelaze dozvoljenu granicu utjecaja na okoliš. Podsjetimo kako je većina država članica EU-a na Stalnom odboru za biljke, životinje, hranu i hranu za životinje 4. srpnja u Bruxellesu glasovala u korist prijedloga Europske komisije, zbog čega su zastupnici u Europskom parlamentu uložili prigovor na prijedlog. Zastupnik

Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Davor Škrlec pozdravlja rezultat današnjeg glasovanja.

“Današnje usvajanje veta u Europskom parlamentu je pobjeda bez presedana čime smo u ime građana i javnog interesa zaštitili okoliš i vladavinu prava u čemu su podbacile Europska komisija, ali i većina država članica. Neprihvatljivo je da Komisija pokušala ukloniti zabranu određenih endokrinih disruptora pod svaku cijenu kako bi potpomogla interese industrije pe-

sticida. Komisija je trebala izraditi prijedlog znanstvenih kriterija za endokrine disruptore, a ne poništiti zabranu koju su donijeli EU zakonodavci. Komisija je ovom odlukom apsolutne većine zastupnika u Europskom parlamentu prisiljena izaći s novim prijedlogom kriterija za endokrine disruptore." – rekao je Škrlec.

Nakon što su nastupile velike izmjene zakonskih propisa o pesticidima 2009. godine, Europski parlament obvezao je Europsku komisiju da do kraja 2013. godine usvoji znanstvena mjerila za utvrđivanje endokrino štetnih svojstava. Nacrt prijedloga Komisije uslijedio je sa zakašnjenjem tek u lipnju 2016. godine, a države članice EU-a odobrile su ga u srpnju 2017. godine.

Endokrini disruptori i glifosat - zdravlje građana mora biti najbitnije

Parlament je 4. listopada blokirao prijedlog Europske komisije prema kojem se neki kemijski spojevi u pesticidima ne bi klasificirali kao endokrini disruptori iako su neki od tih istih spojeva dizajnirani kako bi napadali hormonalni sustav nekih organizama (primjerice, štetočina). „Kriteriji koje je predložila Komisija nisu utemeljeni na znanosti“, poručuje Jytte Guteland (S&D, Švedska) koja je uz Bas Eickhout (Zeleni/EFA, Nizozemska) izvjestiteljica o prijedlogu. Europski sud pravde presudio je u 2015. da je Komisija prekršila zakon EU-a ne ustanovivši znanstvene kriterije za identifikaciju disruptora do kraja 2013. Komisija je tvrdila kako prvo treba dovršiti procjenu o utjecaju regulative, uključujući ekonomske aspekte. Sud je odlučio da znanstvene i ostale aspekte tre-

ba odvojiti. „Znamo da je prijedlog za kriterije izrađen prije mnogo godina, ali onda je povučen zbog pritiska iz industrije“, objašnjava Guteland koja smatra da je odugovlačenje postupka potpuno neprihvatljivo.

Što je endokrini sustav?

Endokrini sustav je sustav žlijezda s unutarnjim lučenjem koje proizvode hormone. Oni su zaslužni za regulaciju raznih fizioloških procesa poput metabolizma, sna, rasta i razvoja, a djeluju i na raspoloženje.

Što su endokrini disruptori?

Endokrini disruptori i prirodne su i kemijske tvari koje mogu mijenjati funkcije hormonskog sustava kod ljudi i životinja te time štetno utjecati na njihovo zdravlje. Moguće posljedice su razni tumori, pretilost, dijabetes, gubitak IQ-a, narušene motoričke vještine, poteškoće u učenju i neploidnost. Nalaze se u odjeći, pakiranju napitaka, ambalaži, elektronicima, igračkama i čak bočicama za bebe. Mnogi pesticidi i herbicidi koji se raspršuju po voću i povrću sadrže kemijske tvari koje napadaju endokrini sustav organizama.

Monsantov glifosat

Na račun Monsanto pale su optužbe da je tvrtka odgovorna za izvješće o sigurnosti vlastitog herbicida, stoga su predstavnici pozvani na saslušanje Odbora za poljoprivredu i okoliš 11. listopada. Dokumenti jasno pokazuju povijest prijevara od strane Monsanto, rekao je Carey Gillam, istraživački novinar nevladine organizacije US Right to Know koja se bavi prehrambenom industrijom. Pokušavajući manipulirati političare, tvrtka je uspostavila mrežu znanstvenika u SAD-u i EU-u kako bi zagovarali upotrebu glifosata i pri tom se činili kao nezavisni stručnjaci. Predstavnici tvrtke odbili su izaći pred odbor i odgovarati na pitanja, poručivši kako javno saslušanje nije prikladan način za razgovor o temi. Konferencija predsjednika je zatim zabranila lobistima tvrtke Monsanto pristup Parlamentu. Monsanto dokumenti, interna elektronička pošta i spisi koje su bili prisiljeni objaviti zbog istrage u SAD-u o vezi glifosata i tumora, bacaju sumnju na ostale stručne studije koje je sponzorirala tvrtka, rekli su zastupnici u lipnju 2017.

USVOJENA REZOLUCIJA PROTIV GLIFOSATA

Europski parlament pozvao Komisiju na postupno ukidanje dozvole za glifosat do 2020. godine

Još je malo vremena ostalo za dogovor jer dozvola za upotrebu glifosata u EU istječe krajem ove godine.

Javno saslušanje o kontroverznom glifosatu i tajnim Monsantoovim dokumentima u Europskom parlamentu

Na zajedničkom javnom saslušanju Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj te Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta 11. listopada raspravljalo se o sigurnosti korištenja glifosata i Monsantoovim dokumentima koji su procurili u javnost. Dozvola za korištenje glifosata u Europskoj uniji istječe 31. prosinca. Budući da je ostalo još samo dva i pol mjeseca do isteka dozvole, napetost se povećava među poljo-

privrednicima i proizvođačima pesticida. Postoji bojazan kako će njihovi prinosi znatno pasti zbog zabrane glifosata, aktivne tvari koja se nalazi u Monsantoovom široko korištenom sredstvu za suzbijanje korova imenom Roundup. Kontroverznosti situacije dodatno su doprinijeli Monsantoovi dokumenti, tzv. Monsanto papers, koji su procurili u javnost kao dio suđenja u SAD-u protiv spomenute agrokemijske korporacije.

“Riječ je o tajnim, internim dokumentima koji su sada objavljeni zahvaljujući više od 10 000 poljoprivrednika koji su Monsanto od-

veli na sud, optužujući spomenutu korporaciju da njihov herbicid na bazi glifosata uzrokuje razvoj karcinoma koji se zove ne-Hodgkinov limfom. Dokumenti otkrivaju različite strategije i taktike koje Monsanto koristi kako bi osigurao prodaju svog proizvoda Roundup usprkos jasnim opasnostima za ljude i za okoliš. Monsantoovi dokumenti također su diskreditirali rad Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i neovisnost te agencije dovedena je u pitanje. Dovoljno je reći kako je Monsanto odbio prisustvovati današnjem javnom saslušanju u Europskom parlamentu, zbog čega je donesena odluka da se do

daljnijeg Monsantoovnim lobistima zabrani ulaz u Europski parlament. Oni koji ignoriraju pravila demokracije također gube svoja prava kao lobisti u Europskom parlamentu. Američke korporacije moraju prihvatiti nadzornu funkciju Parlamenta, što Monsanto ne može izbjeći. Postoje mnoge neizvjesnosti u procjeni štetnosti pesticida kao što je sporni glifosat. Monsanto se mora suočiti s pitanjima zastupnika u Europskom parlamentu i ne smije ometati proces razjašnjenja.” – rekao je zastupnik Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta, Davor Škrlec.

Nacionalni stručnjaci iz država članica sastali su se 5. listopada kako bi raspravljali o prijedlogu Komisije za produženjem korištenja glifosata u Europskoj uniji na još 10 godina. Komisija je pozvala države članice koje nisu iznijele svoj stav na posljednjem sastanku u srpnju da objasne svoje stajalište o glifosatu.

“Tijekom sastanka na Stalnom odboru za biljke, životinje, hranu i hranu za životinje, mnoge države, uključujući Njemačku, nisu se izjasnile o prijedlogu Komisije, dok se Francuska usprotivila produženju dozvole na još 10 godina, dok Poljska službeno podržava takvu mjeru. Italija je također izrazila svoje sumnje i istaknula kako su razgovori unutar njenog nacionalnog parlamenta o tom pitanju još uvijek u tijeku. Iza zatvorenih vrata, nekoliko zemalja, poput Ujedinjenog Kraljevstva, Nizozemske, Španjolske, Danske, Švedske, Estonije, Bugarske i Latvije, rekle su da u načelu planiraju podržati obnovu proizvoda. Ostali, poput Grčke, Irske i Portugala, još uvijek su u procesu formiranja položaja. Zdravlje naših građana mora nam

biti na prvom mjestu, stoga bi naša Vlada morala javno zauzeti stav protiv daljnje upotrebe glifosata.” – rekao je Škrlec.

Dodatni otpor produženju dozvole za glifosat pruža i Europska građanska inicijativa (ECI) koju je Europska komisija 6. listopada proglasila uspješnom. Inicijativa koja je pokrenuta početkom ove godine prikupila je potrebnih milijun potpisa građana Europske unije i poziva Europsku komisiju da državama članicama predloži zabranu glifosata, provede reformu postupka odobravanja pesticida i da na razini EU-a utvrdi obvezne ciljeve smanjenja upotrebe pesticida. Komisija će se sastati s organizatorima kako bi detaljno objasnili pitanja potaknuta inicijativom. Organizatori će imati priliku predstaviti svoju inicijativu na javnom saslušanju u Europskom parlamentu, a Komisija će u službenom odgovoru objasniti koje će mjere predložiti kao odgovor na građansku inicijativu te razloge poduzimanja ili nepoduzimanja mjera.

Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) Svjetske zdravstvene organizacije upozorila je kako je glifosat kancerogen za životinje i “vjerojatno kancerogen” za ljude, što je u suprotnosti s donesenim mišljenjem Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i Europske agencije za kemikalije (ECHA) koje tvrde kako je glifosat nekancerogen i siguran za korištenje. Sporna je činjenica kako je Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) za svoju procjenu glifosata koristila studiju znanstvenika čija se imena pojavljuju u Monsantoovim internim e-mailovima po kojoj glifosat nije genotoksičan. Na temelju iznesenog stava spomenutih agencija, Europska komisija i dalje predlaže obnovu dozvole za korištenje gli-

fosata na području Europske unije na još 10 godina.

Zastupnici Zelenih/ESS-a pozivaju na poljoprivredu bez glifosata i nude alternativu

Zastupnici Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta glasovali su 19. listopada o prigovoru na produljenje dozvole za glifosat u Europskoj uniji. Usvojenom rezolucijom pozivaju Europsku komisiju da ne produljuje dozvolu za glifosat na još 10 godina, već da poduzme sve potrebne mjere za postupnim prestankom korištenja potencijalno štetnog herbicida do 15. prosinca 2020. godine.

“Zdravlje i okoliš trebaju nam biti važniji od agrokemijskih interesa. Toliko je neodgovorenih pitanja o sigurnosti glifosata i zbog toga bi bilo potpuno nesmotreno od Komisije da produži dozvolu za njegovo korištenje na još 10 godina. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu zatražit će osnivanje povjerenstva koje će se baviti istragom lošeg postupanja Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) u procesu donošenja mišljenja o nekancerogenosti glifosata i sigurnosti njegova korištenja, kako bi u budućnosti osigurali transparentne i temeljite procjene.” – rekao je zastupnik Davor Škrlec, koji je ujedno i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane.

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu dao je izraditi novu studiju o postojanju alternativa glifosatu i ostalim pesticidima, napravljenu od strane Pesticide Action Network – PAN Europe i predstavljenu 18. listopada na konferenciji u Europskom parlamentu “Kako stvarno nahraniti svijet”.

“Nemamo više vremena za gublje-

nje! Vrijeme je za poljoprivredni model bez upotrebe pesticida. Veliki argumenti agrokemijske industrije izgubili su kredibilitet. Znamo da postoje izvedive alternative toksičnim herbicidima poput glifosata koje su održive i sigurnije za zdravlje ljudi i životinja. Izvješće UN-a o pravu na hranu iz 2017. godine ističe negativan utjecaj uporabe pesticida na ljudska prava, ljudsko zdravlje i okoliš. Izvješće također otkriva da intenzivna poljoprivreda koja se temelji na korištenju pesticida nije pridonijela smanjenju gladi u svijetu, već je povećala potrošnju i rasipanje hrane, osobito u industrijaliziranim zemljama. Paralelno s izvješćem UN-a, najnovija studija PAN-a koju je dala izraditi grupa cija Zelenih/ESS-a objašnjava kako već imamo spremne alate za ulazak u razdoblje bez pesticida. Zahvaljujući pravilno primijenjenim poljoprivrednim metodama možemo zaustaviti upot-

rebu herbicida, posebice glifosata s udjelom od 25% na svjetskom tržištu, a kojega je Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) proglasila vjerojatno kancerogenim za ljude." – rekao je Škrlec.

Uskoro započinju pregovori o reformi Zajedničke poljoprivredne politike (CAP), stoga je pravo vrijeme da kreatori europskih politika uspostave prave instrumente podrške koji će omogućiti poljoprivrednicima brzu tranziciju prema uistinu održivoj poljoprivredi.

"Ova promjena paradigme neće ostaviti poljoprivrednike nezaposlenima i vratiti nas u srednji vijek, unatoč tome što industrija pesticida i većina poljoprivrednih organizacija žele da u to vjerujemo. Veliki broj poljoprivrednika već primjenjuje alternativne metode, a Zajednička poljoprivredna politika (CAP) već nudi agrokolišne mjere za pokrivanje dodatnih troškova alternativnih pri-

stupa i financijske potpore za nabavku potrebnih mehaničkih alata. Dugoročno to neće predstavljati veće troškove za poljoprivrednike jer će smanjiti razinu izdataka za kemijska sredstva i zapravo će očuvati prirodne resurse potrebne za plodnu proizvodnju. Model bez pesticida također će potpomognuti lokalno gospodarstvo, angažiranje lokalnih poduzeća, povećanje vrijednosti lokalnog znanja i poticanje poljoprivrednika da razviju više vještina za oživljavanje ruralnih područja." – poručio je Škrlec.

Europski parlament usvojio rezoluciju kojom poziva Komisiju na postupno ukidanje dozvole za glifosat u roku 5 godina

Zastupnici u Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici u Strasbourgu 24. listopada glasovali o prigovoru na produljenje dozvole za glifosat u Europskoj uniji. Neobvezujućom rezolucijom pozivaju Europsku komisiju

da ne produljuje dozvolu za kontroverzni herbicid na još 10 godina, već da poduzme sve potrebne mjere za postupnim prestankom korištenja potencijalno kancerogenog glifosata u roku pet godina. Također, što se tiče korištenja glifosata u nepoljoprivredne svrhe na javnim površinama poput parkova i vrtova, zastupnici pozivaju na neposrednu zabranu od 16. prosinca ove godine.

Zastupnik Zelenih/ESS-a Davor Škrlec pozdravlja današnje usvajanje rezolucije i smatra kako je to nova pobjeda u borbi protiv interesa agrokemijske industrije.

“Europski parlament konačno je uzeo u obzir zdravstvene i ekološke rizike od upotrebe glifosata, najčešće korištene aktivne tvari u proizvodima za uklanjanje korova koju je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) Svjetske zdravstvene organizacije 2015. godine proglasila kancerogenom za životinje i vjerojatno kancerogenom za ljude. Razvoju situacije doprinijele su i brojne tužbe u SAD-u gdje više od tisuću poljoprivrednika optužuju tvrtku Monsanto da njihov herbicid na bazi glifosata uzrokuje razvoj karcinoma tzv. ne-Hodgkinov limfom. Sada je red na državama članicama EU-a da na sastanku u Bruxellesu na Stalnom odboru za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu ne podrže prijedlog Europske komisije o produljenju dozvole za glifosat na još 10 godina. Ukoliko se na sutrašnjem glasovanju ne uspije sakupiti kvalificirana većina, a to je 16 država članica koje obuhvaćaju 65% građana EU-a, konačnu odluku o glifosatu mora donijeti Europska komisija. Međutim, obnova dozvole bez podrške država članica bio bi vrlo sporan potez, a predsjednik Juncker već je rekao kako dozvolu neće odobriti bez toga. Toliko je neodgovorenih

pitanja o sigurnosti glifosata i zbog toga bi bilo potpuno nesmotreno od Komisije da produži dozvolu za njegovo korištenje na još 10 godina.” – rekao je Škrlec.

Dodatni otpor produljenju dozvole za glifosat pruža i Europska građanska inicijativa (ECI) koju je Europska komisija ovog mjeseca proglasila uspješnom. Inicijativa koja je pokrenuta početkom ove godine prikupila je potrebnih milijun potpisa građana Europske unije i poziva Europsku komisiju da državama članicama predloži zabranu glifosata, provede reformu postupka odobravanja pesticida i da na razini EU-a utvrdi obvezne ciljeve smanjenja upotrebe pesticida.

Organizatori će imati priliku predstaviti svoju inicijativu na javnom saslušanju 20. studenog u Europskom parlamentu, a Komisija će u službenom odgovoru objasniti koje će mjere predložiti kao odgovor na građansku inicijativu te razloge poduzimanja ili nepoduzimanja mjera.

Hrvatska u Bruxellesu glasovala protiv prijedloga Komisije za obnovu glifosata na period od 10 godina.

Na sastanku 25. listopada u Bruxellesu prijedlog Europske komisije o produljenju dozvole za glifosat u Europskoj uniji na još 10 godina nije uspio pridobiti dovoljnu podršku država članica.

U početnom krugu glasovanja na Stalnom odboru za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu 16 država članica glasovalo je za obnovu (Bugarska, Danska, Češka, Estonija, Irska, Španjolska, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Nizozemska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Finska i Ujedinjena Kraljevina), što nije bilo dovoljno za prikupljanje kvalificirane većine koja mora u-

ključivati 65% građana EU-a. Njemačka i Portugal ostale se suzdržane dok su Belgija, Grčka, Hrvatska, Francuska, Italija, Luksemburg, Malta, Austrija, Slovenija i Švedska glasovale protiv obnove dozvole za glifosat. Ovakav ishod glasovanja potaknuo je Europsku komisiju da odmah krene u pregovore s državama članicama o kraćem razdoblju obnove kontroverznog herbicida, međutim i dalje neuspješno.

Zastupnik Davor Škrlec smatra kako je na ovakvu odluku utjecalo jučerašnje usvajanje rezolucije Europskog parlamenta o prigovoru na produljenje dozvole za glifosat u Europskoj uniji.

“Ovo je velika pobjeda političke grupacije Zelenih/ESS-a koji unatrag dvije godine provode kampanju protiv glifosata i pozivaju Europsku komisiju i države članice da uzmu u obzir zdravstvene i ekološke rizike od upotrebe glifosata. Neobvezujućom rezolucijom pozvali smo Europsku komisiju da ne produljuje dozvolu za kontroverzni herbicid na još 10 godina, već da poduzme sve potrebne mjere za postupnim prestankom korištenja potencijalno kancerogenog glifosata do 2022. godine kada ćemo prihvatiti već dostupne alternative toksičnim herbicidima koje su održive i sigurnije za zdravlje ljudi i životinja. Pregovori se nastavljaju, stoga moramo nastaviti vršiti pritisak na pojedine države članice da zauzmu stav protiv glifosata. Drago mi je da je Hrvatska prepoznala važnost ove odluke i uzela sve objektivne činjenice u obzir te u konačnici glasovala protiv. Sljedeći datum sastanka Komisije i država članica je nepoznat, ali sigurno će biti vrlo brzo imajući na umu kako dozvola za glifosat u Europskoj uniji istječe 31. prosinca.” – rekao je Škrlec.

Oživljavanje gospodarstva Sredozemnog mora kroz turizam

Osvrt na izvješće WWF-a "Oživljavanje gospodarstva Sredozemnog mora: Akcije za održivu budućnost"

More i oceani predstavljaju veliku vrijednost za našu kulturnu, ekonomsku i ekološku tradiciju. More je stoljećima izvor života – kao izvor hrane, kulturno bogatstvo, štiti obale, no jednako tako imaju ključnu ulogu u regulaciji klimatskog sustava. U njima se proizvodi čak polovina našeg sveukupnog kisika te je ujedno apsorbirana većina prekomjerne topline planeta, te približno 25% emisija CO₂. Novija vremena su donijela nove vrijednosti koje more predstavlja, a odnose se prije svega na turističku i ekonomsku eksploataciju. Nažalost, zbog novih vrijednosti sve manje mislimo o gore navedenim

tradicionalnim vrijednostima te se nalaze u drugom planu, tek iza profita.

Pojmu razvoja morskog gospodarstva se često prilazi kao beskonačnom izvoru sredstava za eksploataciju, no nažalost, neravnomojerno i neodrživo iskorištavanje morskih bogatstava te neodrživo upravljanje ovim važnim vodnim resursima uzrokuje degradaciju eko-sustava i općenito smanjenu kvalitetu usluga koje ovo vodeno bogatstvo nudi.

„Održivi plavi rast i učinkovito upravljanje oceanima i morima idu ruku pod ruku jedno s drugim. Ekonomske prilike i profit

moraju biti integrirani u odgovornost prema okolišu“, riječi su povjerenika Europske komisije za okoliš, pomorstvo i ribarstvo u predgovoru WWF-ovog izvješća „Oživljavanje gospodarstva Sredozemnog mora: Akcije za održivu budućnost“.

Održavanje ovih vrijednih vodnih resursa te stvaranje uvjeta za održivu tzv. Plavu ekonomiju su jedne od glavnih zajedničkih značajki i Europske unije, ali i međunarodne zajednice Ujedinjenih naroda. Tako se 2015. godine cilj zaštite i održivog iskorištavanja mora i oceana našao vrlo visoko na političkoj agendi UN-a.

Po prvi puta su tako oceani i mora obuhvaćeni međunarodno prihvaćenim ciljem, četrnaestim Ciljem održivog razvoja, a to je očuvanje vodenog svijeta. Europska komisija u cilju da ovu obvezu sprovede u djelo donijela je zajedničku komunikaciju o međunarodnom upravljanju oceanima unutar koje je predložila oko 50 akcija kojima će poboljšati upravljanje oceanima, smanjiti ljudski pritisak na morski okoliš te uložiti u morska istraživanja te bolje i učinkovitije podjele baze podataka u navedenom području.

Turizam kao najveća vrijednost mora?

Mediteran raspolaže nizom djelatnosti vezanih uz more. Godišnja dobit takvih djelatnosti i aktivnosti kreće se oko 450 milijardi američkih dolara, dok turizam, naravno, predstavlja među njima najplodonosniju granu s čak 11% ukupnog BDP-a mediteranskih zemalja. Štoviše, kako je istaknuto u WWF-ovom izvješću, za očekivati je kako će se razvoj turizma povećavati za oko 3% godišnje u sljedećih 10 godina. Razvoj turizma promijenio je također i poslovne navike lokalnog stanovništva. U 2015. godini turizam je bio izvor prihoda na području Mediterana za 7.8 milijuna ljudi, što predstavlja 4.5% ukupne zaposlenosti, a indirektno je doprinio stvaranju čak 20 milijuna drugih poslova. Iz ovoga je vidljivo na koji način turizam mijenja način života lokalnog stanovništva u regiji u kojoj je turizam postao glavna gospodarska grana. Druge grane, poput poljoprivrede ili ribarstva, postale su tek marginalne i zamijenjene sezonskim poslovima. Iz gore

navedenih podataka također možemo vidjeti kako je turizam otvorio prostor za nove poslove, za koje potreba do prije deset godina nije postojala. Ti novi poslovi rezultat su mijenjanja turističkih navika sve većeg broja turista.

Pojam putovanja i turistički sadržaj koji turisti na svojim putovanjima zahtijevaju se posljednjih deset godina drastično promijenio. Kao posljedica toga otvorila su se brojna nova tržišta, nove destinacije, jeftiniji letovi, e-turizam, te se prije svega stvorila stalna potreba za stavljanjem naglaska na unikatno iskustvo svakog turista. Osim toga, nezaustavljivim razvojem turizma i turističke ponude, turizam je postao prihvatljiviji svima, ne samo onima koji si mogu priuštiti financijski luksuz. Štoviše, korisnici turističke ponude postaju sve više „sofisticirani“ u odбору turističke ponude te traže autentične lokalne vrijednosti i iskustva i netaknute prirodne krajolike. Drugim riječima, održivost je ono što se sve više traži u turističkoj ponudi – turisti sve manje pažnje na putovanjima posvećuju urbanom načinu života, a sve više pak prirodi, njenim bogatstvima i onom iskustvu koje im barem na kratko može pružiti dojam izdvojenosti iz urbanog načina života.

(Po)morska turistička slika Hrvatske

Turistička slika Hrvatske uvijek je bila strana koju je predstavljala Republika Hrvatsku na van te predstavlja njenu najunosniju gospodarsku granu. Republika Hrvatska raspolaže prihodom od turizma u visini od čak 18% nacionalnog BDP-a te je kao takav

među najvišima u Europi. Činjenica je kako turističku ponudu Republika Hrvatska može zahvatiti svom povoljnom položaju te bogatoj povijesnoj baštini koji su glavni generatori turizma u Hrvatskoj.

Hrvatska je u periodu od siječnja do kolovoza ostvarila broj od 13,9 milijuna turista (rast od 13,8% u usporedbi s istim periodom prošle godine), od čega je 8,5 milijuna ostvareno u mjesec srpnju i kolovozu. Od tog broja je čak 67% turista organiziralo dolazak i boravak u Hrvatskoj u individualnom aranžmanu, van alata turističkih agencija. Štoviše, čak 50% turista svoj boravak u Hrvatskoj organizira u privatnim smještajnim kapacitetima.

Navedeni statistički podaci turizma u Hrvatskoj također upućuju na pokazatelj koji slijedi trendove novih oblika turističkih tržišta i autentičnih turističkih ponuda, pri čemu se u hrvatskom slučaju prije svega odnosi na obiteljski turizam, koji uz sam smještaj, turistima obično nudi i popratne sadržaje poput lokalne hrane, lokalnih turističkih tura, sve češći vinski turizam i sl. Zanimljivo je kako tradicija smještaja u domaćinstvu datira od rimskog doba i liječenja u termama te su je njegovali Dubrovčani koji su odbijali prodavati svoje obiteljske nekretnine. Turistička slika Hrvatske se i dalje uglavnom fokusira na priobalno područje te na turističku ponudu uz more - ruralni prostor obuhvaća 92% hrvatskog teritorija, a ruralni turizam čini svega dva posto udjela u ukupnom turističkom prometu.

Tekst: **Matea Klarić**

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

OTKAZIVANJE ZRAČNIH LETOVA RYANAIRA I PRAVA PUTNIKA

Na inicijativu zastupnika Zelenih/ESS-a, Europski parlament čuo je izjave Vijeća i Komisije kao odgovor na nedavno otkazivanje tisuća letova od strane Ryanaira. Skandal izaziva ozbiljna pitanja o Ryanairovim poslovnim praksama i njihovom utjecaju na zaposlenike i kupce. Zastupnici Zelenih/ESS-a Jakob Dalunde i Michael Cramer te predsjedateljica Odbora za promet i turizam Karima Delli, pozvali su Europsku komisiju da podsjeti Ryanair na odgovornost prema zakonu o pravima putnika u zračnom prometu u Europi i da im objavi razmatranje potencijalnih sankcija. Za Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, ova cijela epizoda ukazuje na nedostatke niskobudžetnih zrakoplovnih tvrtki. Vrijeme je da EU zaustavi

poticanje modela zrakoplovnih karata s niskim troškovima, što šteti planetu, dovodi do socijalnog dampinga i ugrožava poštenu konkurenciju u transportu. Trebale bi biti uklonjene subvencije za ovakve prakse.

BREXIT - STANJE PREGOVORA S UJEDINJENOM KRALJEVINOM

Supredsjedatelji Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, zajedno sa svojim kolegama iz ALDE-a, EPP-a, S&D-a i GUE/NGL-a, potpisali su skicu prijedloga za rezoluciju o stanju pregovora s Ujedinjenim Kraljevstvom. Dosad nije postignut dovoljan napredak po pitanju prava građana, Irske i Sjeverne Irske, te na rješavanju financijskih obveza Ujedinjenog Kraljevstva. Osim ako postoji velik napredak u sva tri područja, Vijeće bi trebalo odgoditi procjenu o tome je li postignut

Zeleni | ESS
u Europskom parlamentu

dovoljan napredak. Nakon rasprave, supredsjedatelj Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu Philippe Lamberts komentirao je: "Prihvatajući rezultat referenduma, ova odluka neće proizvesti pobjednike: ni Ujedinjeno Kraljevstvo, ni EU-27. Ako želimo ograničiti neizbježnu štetu koja će biti prouzročena ovom situacijom u kojoj svi gube, ne bismo trebali trošiti više vremena i pregovarati u dobroj vjeri najprije o ugovoru o povlačenju, a zatim o nacrtu naše buduće veze i prijelazu koji će nas dovesti do toga. Ukoliko ništa ne dogovorimo do ožujka 2019., to će biti najgori scenarij za sve, a ponajprije za naše građane."

NISKE CIJENE DOBARA IZ TREĆIH ZEMALJA: SOCIJALNI I EKOLOŠKI STANDARDI KONAČNO ĆE SE UZETI U OBZIR

Nakon dugotrajnih trijaloga o novoj europskoj politici vezanog za niske cijene dobara, odnosno damping cijene, iz trećih zemalja poput Kine, dogovoren je novi pristup koji po prvi puta uključuje standarde socijalne i ekološke zaštite kao osnovu za utvrđivanje poremećaja. Zastupnik Zelenih/ESS-a Yannick Jadot kaže da EU poduzima korak u pravom smjeru,

započinjući borbu protiv društvenog i ekološkog dampainga iz trećih zemalja. Komentirajući ishod rasprava, rekao je: "Posebni je uspjeh za Zeleni/ESS da temeljni standardi Međunarodne organizacije rada (ILO) i standardi multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša sada postanu kriteriji za mjerenje tržišnih poremećaja. Ako ti standardi ne budu poštovani, tada izvoznici mogu stvoriti nepošteno prednosti koje moraju biti ograničene. To će biti omogućeno novom procedurom, iza koje će stajati Komisija i Vijeće. Nova metodologija nije protekcionistička i ne uključuje nikakvu diskriminaciju protiv treće zemlje. Istodobno, predstavlja prekid s uobičajenim stavom laissez-faire, koji zanemaruje rizike dampainga na europsku industriju i industrijska radna mjesta. Globalizacija ne daje zemljama slobodu da potkopava socijalne i ekološke standarde za jednostranu ekonomsku prednost."

USTAV, VLADAVINA ZAKONA I TEMELJNA PRAVA U ŠPANSKOJ U SVJETLU DOGAĐAJA U KATALONIJI

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a pozvao je na raspravu o situaciji u Kataloniji nakon nasilja španjolske policije u Kataloniji. Supredsjedateljica Zelenih/ESS-a Ska Keller snažno je osudila korištenje policijskih snaga i poziva Komisiju da posreduje u sukobu. Za nju: "Komisija bi trebala biti pošten posrednik prihvaćen od strane španjolske i katalonske vlade kako bi pre-

mostile svoje razlike i pronašle zajedničko rješenje. Komisija kao čuvar ugovora ima dužnost da se uključi i ponudi pomoć u rješavanju sukoba. Iako niti jedan problem nije isti, moramo paziti da izbjegnemo dojam dvostrukih standarda u EU ". Drugi supredsjedatelj Zelenih/ESS-a Philippe Lamberts dodao je: "Ono što se sada događa u Kataloniji nije samo španjolsko pitanje: ono ide u središte EU-a. Naš je moto ujedinjeni u različitosti, raznolikost na koju gledamo kao na imovinu, a ne kao slabost. Ako je riječ o unutarnjoj stvari, ona se također odnosi na EU".

KONFERENCIJA UN-A O KLIMATSKIM PROMJENAMA U BONNU (COP23)

Ova rezolucija navodi poziciju Europskog parlamenta za sljedeću Okvirnu konvenciju o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda (UNFCCC), COP23, koja će se održati od 6. do 17. studenoga 2017. u Bonnu pod predsjedavanjem Fidžija. Nacrt rezolucije koju je usvojio Odbor za okoliš, javno

zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta prepoznaje da se globalne emisije ugljičnog dioksida trebaju ukinuti do 2050. godine što znači da većina sektora u EU treba znatno ranije ostvariti nulte emisije. U svojoj rezoluciji koja je usvojena velikom većinom, Europski parlament priznaje da trenutni namjeravani nacionalni utvrđeni doprinosi (INDC) ne uspijevaju ispuniti obveze iz Pariškog sporazuma i poziva na preispitivanje klimatskih ciljeva EU-a do 2030. godine u kontekstu UNFCCC-ovog dijaloga 2018. godini prije početka implementacije Pariškog sporazuma. Također poziva da UNFCCC bude zaštićen od interesa i nastavlja zagovarati da EU pridonosi pravednom udjelu u klimatskim financijama, uključujući korištenje prihoda od instrumenata temeljenih na tržištu, npr. na zrakoplovstvo i dostavu.

ENDOKRINI DISRUPTORI: PARLAMENT POKAZUJE EUROPSKOJ KOMISIJI CRVEN KARTON

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

Europski parlament izglasao je prigovor na kriterije Europske komisije kako bi se umanjila tražena odstupanja od postojeće zabrane određenih endokrinih disruptora. Prigovor je donesen većinom od 389 glasova, 13 glasova iznad praga od 376 za apsolutnu većinu. Glasovanje je uslijedilo nakon što je Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta podupro prigovor kojeg je supotpisao zastupnik Zelenih/ESS-a Bas Eickhout. U svojem prijedlogu, Komisija je otišla daleko iznad svog mandata jer ne samo da postavlja kriterije, već i pokušava zaustaviti zabranu endokrinih disruptora u sektoru zaštite okoliša. Europski parlament uspio je zaustaviti temeljno nedemokratski pokušaj Europske komisije da promijeni pravila određenih endokrinih disruptora kroz stražnja vrata. Komisija sada treba preispitati svoj prijedlog i

više ne može predložiti nezakonito odstupanje od postojeće zabrane osnovnog akta putem komitologije. "Glas koji smo danas dobili je pobjeda za demokraciju, okoliš i građane", rekao je Bas Eickhout.

BORBA PROTIV (PDV) PRIJEVARE

Europski parlament velikom većinom glasovao je u korist uspostave Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO). Novi Ured europskog javnog tužitelja bit će neovisno tijelo koje ima ovlasti za istragu i procesuiranje prijevare u EU, posebice prijevare s PDV-om. Komisija procjenjuje da EU godišnje gubi do 50 milijardi eura na prevare s PDV-om. Te milijarde bi mogle biti uložene u javne usluge, zaštitu okoliša, energetske tranziciju i vitalnu infrastrukturu. Ured europskog javnog tužitelja je primjer gdje je europska suradnja nužna i može imati velike nagrade za

Zeleni/ESS
u Europskom parlamentu

javnost. EPPO ima potencijal da postane jedan od glavnih europskih projekata, a vrata su otvorena za sve zemlje EU-a da se uključe u taj proces. Komisija se mora usredotočiti na osiguranje istraga širom EU-a sa snažnim sigurnosnim mjerama za osumnjičene i prijedlogom visokih standarda za istražni pritvor u EU. "Macron i Juncker gledaju naprijed i pokazuju svoju potporu proširenju ovlasti EPPO-a u uključivanje borbe protiv terorizma i organiziranog kriminala. Vlade država članica također bi trebale poduprijeti takve prijedloge", nakon glasovanja izjavio je glasnogovornik Zelenih/ESS-a za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove Jan Philipp Albrecht.

KOMITOLOŠKI PRIGOVOR NA DVIJE GM SOJE

Europski parlament velikom većinom glasova usvojio je primjedbu o stavljanju na tržište proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su proizvedeni od genetski modificiranih soja DAS-44406-6 i FG72 x A5547-127. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu bio je na čelu navedenih primjedbi kroz rezoluciju usvojenu u rujnu na Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Eu-

ropskog parlamenta. Od početka 2014. godine Parlament je usvojio 16 primjedbi na odobrenje GMO-a, od čega 11 na uvoz hrane i hrane za životinje. U veljači 2017. godine Komisija je predstavila novi prijedlog koji ima za cilj izmijeniti pravila prema kojima se mogu donijeti provedbeni akti. U svom objašnjenju, utvrđuju da je sadašnji postupak nezadovoljavajući i da, posebice u području GMO-a i djelomično pesticida, Komisija donosi odluke o odobrenju bez potpore kvalificirane većine država članica. To je doista žalosno, a činjenica da Komisija i dalje odobrava GMO bez podrške kvalificirane većine država članica, kao i Parlamenta koji sustavno glasuje protiv, naglašava potpuni nedostatak demokratskog legitimiteta ovog procesa.

ZATVORSKI SUSTAV I UVJETI U ZATVORIMA

Zastupnici u Europskom parlamentu prihvatili su izvješće o zatvorskim sustavima i uvjetima u zatvorima velikom većinom glasova. Ovo izvješće se bavi situacijom u europskim zatvorima, koje je i dalje problematično, posebno u nekim državama članicama, kao što su Mađarska, Belgija, Grčka, Španjolska, Francuska, Portugal i Italija. Izvješća poziva države članice da poboljšaju uvjete stavljanja u pritvor, ograniče pretrpanost, olakšaju pravo zatvorenika na glasovanje i zaštitu prava maloljetnika, starijih i zatvorenika s invaliditetom. Zeleni/ESS glasovali su za ovo izvješće koje uključuje mnoge ključne točke za našu

zelenu viziju progresivnog zatvorskog sustava u Europi.

RASPRAVA I MINUTE ŠUTNJE ZA DAPHNE CARUANA GALIZIA

Nakon šokantnog ubojstva Daphne Caruana Galizia, zastupnici Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu Eva Joly i Sven Giegold, pozvali su na ostavku Vlade Republike Malte zbog neuspjeha da se istraga o navodnom pranju novca prikladno obavi. Zastupnici u Europskom parlamentu saslušali su izjave Vijeća i Komisije o zaštiti novinara i obrani slobode medija na Malti. Održana je minuta šutnje na kojoj su bili prisutni i članovi obitelji ubijene novinarkе. Djelovanje Daphnea Caruana Galizia bilo je presudno za otkrivanje mutne stvarnosti korupcije na Malti. Borba novinara i zviždača bitna je kako bi se poslovanje učinilo transparentnije, ali je također i užasno opasno, čak i unutar EU-a. Nasilje nad novinarima je duboko zabrinjavajuće i pozivamo vlasti da brzo istraže i donesu počinitelje pred lice pravde.

PARLAMENT ZAHTIJEVA HITNU ZAŠTITU ZVIŽDAČA

Europski parlament je pozvao Komisiju da hitno, do kraja ove godine, predloži direktivu EU-a koja bi štitila zviždače u privatnom i javnom sektoru diljem EU-a. Većina zastupnika Europskog parlamenta usvojila je gotovo sve zahtjeve Zelenih/ESS-a, uključujući i potrebu za zaštitom zviždača koji otkrivaju ne samo nezakonitu

aktivnost i korupciju, nego informacije koje su u javnom interesu ili koje otkrivaju zloporabu. Unatoč otporu Kluba zastupnika EPP-a i drugih klubova sa desnice, kao što je ECR, uspjeli smo osigurati slobodu zviždačima da se jave medijima, kao i prava zviždača da anonimno prijavljuju svoje spoznaje. U svibnju 2016., Klub zastupnika Zelenih/ESS-a objavio je vlastiti nacrt direktive koja je uspješno započela raspravu o zaštiti zviždača i dovela do izrade ovog izvješća. Sada je Komisija dužna napraviti korak naprijed i isporučiti svoju direktivu.

PRODULJENJE DOZVOLE ZA GLIFOSAT

Europski parlament zatražio je završetak produljenja dozvole za glifosat. Zastupnici u Europskom parlamentu prigovorili su prijedlogu Europske komisije za proširenje dozvole EU-a za glifosat na deset godina. Pozivaju Komisiju da ne obnovi dozvolu krajem godine, i da se ta tvar potpuno ukine u roku od pet godina. Zastupnici Zelenih/ESS-a se već godinama bave kampanjom protiv glifosata i oduševljeni su što je većina zastupnika Europskog parlamenta odlučila staviti zdravlje i okoliš na prvo mjesto. Stalni odbor za biljke, životinje, hranu i hranu za životinje nije uspio glasovati o prijedlogu Komisije. Daljnji sastanak predviđen je u skoroj budućnosti.

BIOGORIVA: CILJEVI MORAJU BITI ISTINSKI ODRŽIVI

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta potvrdio je izvješće zastupnika Zelenih/ESS-a Basa Eickhouta, prema kojem bi se od 2021. godine ukinula proizvodnja biogoriva iz palminog ulja u EU. S malo izuzetaka, biogoriva iz prehrambenih i krmnih sirovina istiskuju proizvodnju hrane i imaju negativan utjecaj na klimu koji ponekad premašuje emisije fosilnih goriva. Ako plenarno glasovanje bude kao i na Odboru, osigurano je da će biogoriva na bazi hrane biti ukinuta do 2030. godine, s iznimkom za agrogoriva koja mogu dokazati da nemaju značajne neizravne utjecaje na klimu. Izvješće čini dio revizije Direktive o obnovljivoj energiji. Odbor ima ekskluzivnu nadležnost za odredbe koje se odnose na kriterije održivosti za bioenergiju, uključujući količinu stakleničkih plinova i neizravnu promjenu korištenja zemljišta. Glasovanje o izvješću predviđeno je za plenarnu sjednicu u siječnju 2018. godine.

GMO: PARLAMENT GLASUJE NA 20. PRIGOVOR

Europski parlament uspješno je odobrio još tri prigovora na odobrenje GMO-a za uporabu u hrani i hrani za životinje. Ovi glasovi dovode do 20 parlamentarnih prigovora na GMO u posljednje dvije godine. Europska komisija se neprestano bori pronaći većinsku potporu

država članica za odobrenje GMO-a. Trenutni sustav odobravanja očito nije prikladan i treba ga hitno reformirati.

POTREBNA JE AKCIJA NA RAZINI EU-A KAKO BI SE OSIGURAO ODGOVARAJUĆI MINIMALNI PRIHOD

Zastupnici u Europskom parlamentu usvojili su velikom većinom Izvješće o politikama minimalnog dohotka kao sredstvu za suzbijanje siromaštva. Otprilike 25% ukupnog stanovništva Unije, oko 119 milijuna ljudi, izloženo je riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Ovo Izvješće poziva sve države članice na uvođenje adekvatnih modela minimalnog prihoda kako bi se osigurao dostojanstven život za sve one koji nemaju dovoljno sredstava, kao i prateće mjere za olakšavanje ulaska ili ponovnog ulaska na tržište rada za ljude koji se nalaze u osjetljivoj

Zeleni/ESS
u Europskom parlamentu

situaciji, ukoliko su radno sposobni. Izvješće poziva da se prizna mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora koje poziva na okvirnu direktivu prema kojoj bi se postavila zajednička metodologija i načela, definicije i metode kako bi se uspostavila jednaka pravila diljem Europe. Nažalost, izbrisana je referenca koja je omogućavala da prijedlog bude legalan, što značajno oslabljuje poziciju samog prijedloga. Srećom, preporuka da minimalni dohodovni programi budu postavljeni iznad granice siromaštva ostala je u tekstu.

ZAŠTITA RADNIKA OD KARCINOGENIH TVARI

Zastupnici u Europskom parlamentu glasovali su o

konačnom prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti kancerogenim ili mutagenim tvarima na radu. Ovaj prijedlog direktive označava bitan korak u smanjenju izloženosti radnika štetnim tvarima. Svake godine 100.000 ljudi umre zbog raka kojeg su dobili na radnom mjestu. Medicinski nadzor će se proširiti i poslije perioda izloženosti, jer postoje dokazi da se bolesti često razvijaju godinama nakon izlaganja otrovnim tvarima. Do prvog tromjesečja 2019. godine, Komisija će morati predložiti zakonodavstvo koje obuhvaća tvari koje su štetne za reprodukciju, što Klub zastupnika Zelenih/ESS-a već dugo zahtijeva.

PRORAČUN EU-A ZA 2018. GODINU

Europski parlament glasovao je o proračunu EU-a za 2018. U okviru ovog izvješća, Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu uspio je osigurati vrlo snažnu poziciju u vezi s trošenjem zastupnika, što je sada potrebno provesti. Parlament je usvojio gotovo sve stavove Zelenih/ESS-a o općem obračunu izdataka za zastupnike (GEA). Do sada je GEA bila jedna od rijetkih vrsta potrošnje koja se nije morala obračunati ni na koji način. Zastupnici Zelenih/ESS-a uvijek su gurali više transparentnosti i odgovornosti u tom smislu. Izvješće poziva da bi se dio budžeta zastupnika koji se od-

nosi na GEA-u trebao u svim slučajevima voditi na zasebnom bankovnom računu. Svi računi koji pripadaju GEA-i zastupnici trebaju čuvati. Konačno, neiskorišteni dio GEA-e treba biti vraćen na kraju mandata.

SUZBIJANJE SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA I ZLOSTAVLJANJA U EU

Zastupnici u Europskom parlamentu velikom većinom glasova usvojili su rezoluciju usmjerenu na borbu protiv seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja u EU. Tekst poziva na snažne mjere kao što je posebna radna skupina koja će biti uspostavljena u Parlamentu, kao i obvezna izobrazba osoblja i zastupnika u Europskom parlamentu o seksualnom uznemiravanju i zlostavljanju. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu zajedničkog je stava protiv seksualnog uznemiravanja! Vrijeme je da prestanemo šutjeti o ovom problemu. Vjerujemo u politiku nulte tolerancije i snažno

osuđujemo sve oblike seksualnog nasilja, tjelesnog ili psihičkog uznemiravanja te preziremo činjenicu da se takvo ponašanje lako tolerira. Pozivamo Europsku komisiju da predloži prijedlog direktive o nasilju nad ženama, koja stavlja ljudska prava i zaštitu svih žrtava u njegovo središte.

NAGRADA SAHAROV

Europski parlament dodijelio je Nagradu Saharov za slobodu mišljenja 2017. godine demokratskoj oporbi u Venezueli, koju su nominirali zastupnici iz grupacije EPP i ALDE. Grupa Zelenih/ESS-a nominirala je Aura Lolita Chávez Ixcaquic, gvatemalsku aktivisticu koja se bori za zaštitu okoliša i ljudskih prava, a pripada narodu Indijanaca Maya Quiche. Ona je snažan glas za zaštitu žena i domorodačkih prava od prijetnji koje postavljaju korporativni interesi. Finalisti će biti pozvani u Parlament na dodjelu nagrada u prosincu 2017. godine.

Pripremio: **Mislav Mihaljević**

U PRVOJ
POLOVICI
MANDATA
1.7.2014. -
31.12.2016.

DAVOR ŠKRLEC

ZASTUPNIK U
EUROPSKOM PARLAMENTU

Zeleni | ESS
u Evropskom parlamentu